

Armenian Apostolic Church of America
138 East 39th Street, New York, New York 10016

Volume XVIII, Number 6 — December 1995

Windows for the Prelacy:

State of the Art System Installed

For many years the Eastern Prelacy's office in New York City has been among the leaders in installing up-to-date computer equipment. Since the mid-seventies, the Prelacy office has utilized computers extensively for its main data bank, including membership and mailing lists, as well as for word processing and desktop publishing. However, since the earthquake in Armenia the Prelacy has been heavily immersed in its many projects helping Armenia and somehow left the computer upgrades on the "back burner."

Realizing that recent advances in computing tools have substantially improved the cost of information processing, and that it must keep up with technology, the Prelacy's Executive Council authorized the project of updating the computer system. A computer committee was formed headed by Rev. Nerses Manoogian, pastor of St. Gregory the Illuminator Church in Philadelphia, and with the membership of the following computer experts: Sarkis Garibian, Vice President of Applied PC Systems of West Springfield, Massachusetts; Artak Melkonian, Lola Koundakjian and Vrej Muradian, all of New York.

The committee authorized Mr. Garibian to prepare a proposal about upgrading the system and present it to the National Representative Assembly. Mr. Garibian's assessment proposed the following:

1. Improve overall effectiveness through the application of electronic information flow technology.
2. Increase the productivity of the office staff through the efficient use of computer networked system and applications.
3. Improve the information flow between the Prelacy and the parishes, as well as among the parishes themselves, by sharing with the parish administrators the Prelacy's computer expertise and methodologies.

In order to gain momentum and assist in the rapid approval of the project, Mr. Garibian donated the cost of the computer network design, purchase, and installation. The network installation was completed before the 1995 NRA.

Mr. Garibian presented the needs proposal at the NRA in Montreal in May 1995. The proposal, which covered the purchase of computer hardware and associated application software at a cost of \$25,000, was ratified unanimously by the Assembly.

Rev. Manoogian said, "In order to fund this portion, donors were sought and good news came, once again, from the Providence parish with the announcement that Mrs. Nvart Aramian donated \$10,000 toward the project. The committee met and prioritized the computing needs in three

(Continued on page 2)

A Message for the New Year

by Archbishop Mesrob Ashjian

Traditionally the new year has come to symbolize a time to reflect on one's own life and the general condition of the human race. Somehow, with the coming of a new year—almost miraculously—"life's slate" seems to be clean and ready to be filled anew. This time, we think, we are determined to change our ways, to have better priorities, to make this year better than last.

The changes that have taken place in our national lives in less than a decade are enough to fill half a century. For so many years we went along almost by rote with little, if any, deviation. And then on that fateful day of December 7, 1988, the earthquake in northern Armenia brought upheaval and change not only to Armenia but to every corner of the Armenian diaspora. Life has not been the same since, nor will it ever be.

The coming of the new year, I believe, is the time for us to look at ourselves close to home, and to reflect on the needs of our community. For nearly ten years we have focused on helping Armenia, rightfully so. But unfortunately, this was done at the detriment of our own communities. Our own needs were put on the "back burner." The time has

come to bring our concerns forward because to diminish our community institutions will be ultimately quite detrimental to Armenia. The strength of our aid to Armenia can only be measured by our own strength.

During the past few years, I have seen revenues for our churches steadily decline, making it increasingly difficult for us to reach out to our faithful with the spiritual growth and sustenance that is vital for our well-being. And while as a clergyman and as the Prelate of the Eastern Prelacy I speak on behalf of our church, I know that this loss of revenue has affected everyone of our diaspora institutions and organizations.

Our generation has been chosen to be part of one of the most difficult—but also most exciting—eras in Armenian history. More than ever we need the vision to recognize this great responsibility which has been placed upon our shoulders. If we recognize and act on our responsibilities I believe that the future of the Armenian nation is bright.

Another tradition at year's end is making our charitable commitments for the new year. Because these are extraordinary times, our commitments must

be extraordinary. This year let us "go the extra mile" and make our commitment come to life through our participation, through our financial support, and through sharing our time and talent. Everyone has something to give. For some it is money, for others a special talent.

The charitable endeavors of the American people are legendary. A recent article in the New York Times related how few nations rival the United States in its collective giving, even during recessionary periods. Let us bring ourselves to that level of giving and participation. Help your church, or school, or the organization of your choice. Don't be indifferent; get involved and contribute with your ideas and your resources. Permit me to use a slogan that I know is used too often, but still so poignant and on the mark: "If not us, who? If not now, when?"

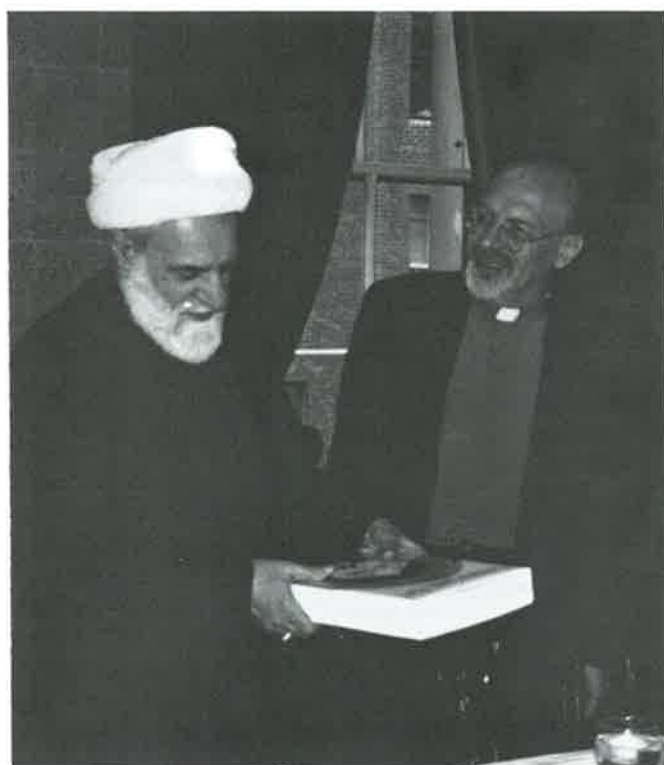
We can resolve to make 1996 different. Above all, in the words of a recent American President, "Let us go forth...asking His blessing and His help, but knowing that here in earth God's work must truly be our own." ✚

Sheikh Shamseddin Visits With Armenian Community in United States and Canada

The religious leader of Lebanon's Shia community, Sheikh Muhammed Mehdi Shamseddin, who is currently on a trip to the United States and Canada met with the Armenian community in several cities.

On Monday, November 20, he visited St. Asdvadzadzin Church in Toronto as well as the adjoining Armenian Center and the A.R.S. Babayan School. The spiritual leader of more than a million Lebanese Shiites was greeted and honored by the trustees and national organizations. Following words of welcome from Very Rev. Shahe Panossian, the chairman of the Board of Trustees, Mr. Eddy Ourfalian, greeted the Sheikh in a speech delivered in Arabic.

On Friday, November 24, Sheikh Shamseddin visited the Sourp Hagop Church and School in Montreal where he was the guest at a breakfast hosted by the church and national organizations. On that occasion, Dr. Jean Arakelian, a delegate to the church's National Representative Assembly, and Mr. Asarian, representing the Armenian National Committee, welcomed the Sheikh and the Consul General of Lebanon.

Archbishop Mesrob Ashjian presents a gift to Sheikh Shamseddin, leader of the Shia community in Lebanon, during the Sheikh's visit to New York.

On Monday, November 27, Sheikh Shamseddin arrived in New York for a three day visit. On Tuesday, November 28, a reception in his honor took place at the Lebanese Consulate, which was

attended by His Eminence Archbishop Mesrob Ashjian, Prelate of the Armenian Apostolic Church of America, and Very Rev. Anoushavan Tanielian.

On Wednesday, November 29,

(Continued on page 2)

Computers

(Continued from page 1)

phases and the Executive Council authorized the purchase and installation of phase one of the project."

In October, Mr. Garibian's group headed by his son, Edward Garibian who is President of Applied PC Systems, and two of their staff engineers installed the following at a total cost of \$11,000. The fee for the hardware/software configuration, installation, and testing was donated to the Prelacy by Edward Garibian.

1. A file server powered by Intel 90 Mhz Pentium chip, 16 Mb RAM, 256 Cache, 1GB hard drive, quad speed CD-ROM and network hardware.

2. A network system with Novel Netware V-4 10 users, with concentrator, 10base T adapters and ethernet cards.

3. Four workstations (2) 486/66 (2) 486/33 each with 8MB, 540MB hard drive, 3.5in. disk drive, Windows, and MS Office application software.

4. One HP laser printer (12ppm).

5. One Brother laser printer.

The work stations were installed in the computer room, the main secretarial office, and the offices of the Armenian Religious Education Council and the Armenian National Educational Committee on the third floor, where the Brother laser printer was installed. Staff members on the third floor will be able to use the Brother printer as well as the HP high speed printer through the network system.

Computer fever is rampant, according to committee members who say that most of the employees are excited although some confess of being "scared." Change is always difficult initially, but with thorough training the initial fear will disappear. One of the most enthused individuals is the Prelate, Archbishop Mesrob Ashjian, who has been playing and learning with his laptop computer. He is finding the computing world "miraculous."

The Executive Council thanks Sarkis and Edward Garibian for their time, dedication, and generous donation. The initial network installation and phase one of the computer upgrade became reality through their leadership and enthusiasm. Sincere gratitude is expressed to the benefactor, Mrs. Nvart Aramian, whose generous donation made the realization of phase one possible.

Phases two and three remain to be completed in order to finalize the original plans. Phase two includes the purchase of two more workstations powered with Intel 75mhz Pentium chips for the Bookstore and the computer room, two workstations powered with 486 66mhz, 8MB RAM, 540 MB hard drive for the accounting department, four Ethnert cards, bookstore application software, invoice printer and database for library. This phase is expected to cost about \$10,000. Phase three includes the installation of a Bulletin Server, home page on Internet and Universal electronic connectivity at an estimated cost of \$5,000.

"We hope that other spirited supporters will come forward to sponsor the remaining two phases of this important upgrading of the Prelacy's computer system," said Rev. Manoogian. ✚

Visit (Continued from page 1)

Archbishop Ashjian hosted a luncheon in the Sheikh's honor at the Union League Club. Attending were Lebanon's Consul General, Ambassador Antoine Shedid; representative of Lebanon's Ambassador to the United Nations, and First Secretary Hasan Najm; heads of the American Maronite, Melkite, Orthodox, Syrian Orthodox, Druze, Sunni, and Shia communities, Dr. Dale Bishop, Director of the Middle East Department of the National Council of Churches of America; Monsignor John Stern, Director of the Anglican Church's Near East Relief; Mr. Emile Mezzawi, General Manager of Middle East Airlines; Mr. Joseph Audi, President of Bank Audi of America, members of Sheikh Shamseddin's entourage, clergymen and members of the Prelacy's Executive Council and guests from ecumenical and academic circles.

The Prelate welcomed the visit of Sheik Shamseddin to the United States and Canada, and reflected on the historical ties existing between the Arab world and the Armenian people, on the cordial co-existence in Lebanon of diverse communities and on the wise spiritual leadership of Sheikh Shamseddin. The Prelate specifically recalled that three weeks earlier Sheikh Shamseddin visited His Holiness Catholicos Aram I, at the Catholicate in Antelias and on this occasion Catholicos Aram and Sheikh Shamseddin expressed the commitment to strengthen their cooperative efforts.

The Prelate ended his comments by expressing unreserved support for the sovereignty and integrity of Lebanon and the Security Council's resolution #425.

The Sheikh expressed his thanks to God for granting him the opportunity for this visit and thanked Archbishop Ashjian for honor. Reflecting on Lebanon and the general condition in the Middle East, he emphasized in particular the coexistence and the cooperation of Islam and Christianity, and the role of religions, which, he said, must remain above all ideological and political considerations. He praised the investment of the Armenian people in the construction of Lebanon and said, "As I said to my spiritual brother, Catholicos Aram, I will say again here, the Armenian community of Lebanon enriches our collective life in the Lebanese Fatherland, for which we will always be thankful to the Armenian community."

At the end of the luncheon, the Prelate presented to Sheikh Shamseddin on behalf of the Prelacy a copy of the classic volume, *Armenian Art*.

That save evening, Archbishop Ashjian, accompanied by Very Rev. Nareg Alemezian, attended a dinner hosted by Metropolitan Philip Saliba, Primate of the Antiochian Orthodox Christian Archdiocese of North America, in honor of the Sheikh. The dinner was attended by high-ranking guests from Lebanon's various communities in America. ✚

ԱՅՍՕՐ ՏՕՆ Է Ա. ԾՆՆՂԵԱՆ

Ամեն տարի Փրկչի Ծննդեան տօնին առթած ուրախութիւնը, մէջս կ'արթնցնէ նաեւ հոգեկան պարտքի մը զգացումը որով խիղճս կ'անհամարձակուի:

Այս հոգեկան պարտքս կատարելու եւ խիղճս հանգստացնելու առաջադրութեամբ կու գամ ներկայացնելու այս աշխատանքս:

Ա. Ծննդեան տօնը, Յիսուս Մանուկին տօնը մեր ժողովուրդի ամենաաւիրած երկու տօներէն մին է, (երկրորդը ըլլալով Ա. Զատիկը) ուրախութեան եւ ցնծութեան տօն է:

Հայց. Եկեղեցին ալ, կարծեք, իր ուրախութեան մէջ չկարենալով համբերել օր մը եւս, տօնակատարութիւնը կը սկսի օր մը առաջ նոյնքան հանդիսաւոր եւ վեհ արարողութիւններով, իբրեւ *Նախատօնակը* յաջորդ օրուայ տօնին: Այս օրերը կը կոչուին *Խթում*:

Հայց. Եկեղեցւոյ համաձայն, խթումի երեկոյեան պատարագէն յետոյ արդէն իսկ Ծնունդ է: Դպրոցները երգելէ յետոյ «Խորհուրդ Մեծ եւ Սքանչելի», Ծննդեան հոգեգրաւ շարականը, կ'աւետեն Քրիստոսի ծնունդը երգելով «Քրիստոս Ծնաւ եւ Յայտնեցաւ»:

Խթման իրիկունը կը կոչուի նաեւ *Ճրագալոյց*, որովհետեւ հաւատացեալներ այս արարողութիւններուն ընթացքին լուցում-վառում մտներ կը բռնեն եւ եկեղեցիէն արձակուելէ յետոյ զանոնք տուն տանելով կը վառեն տան ճրագը, որպէսզի մոգերը տեսնելով լոյսը այցելեն նաեւ իրենց:

Յիսուս Մանուկի Ծննդեան տօնը այնքան սիրելի էր մեր ժողովուրդին համար, որ ան չբաւարարուեցաւ միայն եկեղեցւոյ մէջ կատարուած արարողութիւններով, այլ՝ շարունակեց տօնախմբել զայն նաեւ եկեղեցիէն դուրս, աշխարհիկ սովորութիւններով, բարբերով, երգերով ու ատեսիսներով:

Նիւ Եորքի եւ Նիւ Ժրճիի հայութեան շատ սիրելի նահապետը՝ բանաստեղծ, արձակագիր, վաստակաւոր դերասան եւ գուարճաբան Տիար Անուշ Գրիգորեան, որ ծնած է Բզնունեաց ժողովարհին՝ Նեմրոթ եւ Սիփանայի սարի շուքին տակ, իր «Արցունք եւ Ծպիտ» գրքին 37-38 էջերուն վրայ կը նկարագրէ իրենց գիւղի Ծնունդը, որի մէջ կը մէջբերեն միջիւսիտ ան առնչուող հետեւեալ տողերը-

«Գիւղի տղաները խումբ-խումբ կ'երթային երգիքներից երգով ու լոյսով Յիսուսի Ա. Ծնունդն ատենելու հայ ժողովուրդին: Փոքրիկ ամանի կամ պզտիկ զամբիւղի մը մէջ վառ ճրագ մը կը դնէին, որը կատարած կ'ըլլար երկար-բարակ պարանով մը: Վառուած ճրագը փոքր զամբիւղի մէջ տեղաւորուած, տանիքի երդիքից վար կ'իջեցնէին տան մէջ, եւ իրենց երդիքի վրայից չուանը հանդարտ դարձնելով, ճրագը զամբիւղի մէջ դրած կ'լորակ շրջան ընելով, կը դարձնէին տան մէջ լոյս սփռելով ամեն կողմ:

«Եւ տղաքը երդիքի վրայից, ատենելով Սուրբ Ծննդեան խորին խորհուրդ յայտնութիւնը, կ'երգէին ժողովրդական բանահիւսութեամբ պարզունակ երգերը, նուիրուած Յիսուս Մանուկին: Խորհրդաւոր լոյսը վար իջեցնելով, ճրագը կը դառնար ու լոյս շաղ կու տար, լուսաւորելով մեր տունն ու մեր հոգիները հաւատքի լոյսով: Մենք նստած թոնիրին բոլորտիքը, հիացմունքով կը լսէինք երդիքն ի վար թափուող երգը եւ դիպուած կը դիտէինք դարձող լոյսը:

- Այսօր ծնունդ, մեր Մարիամին, ալէլուեա՛...
Մարիամ գնաց դուռն ի հերին ալէլուեա
Ծնաւ, էբեր Յիսուս որդին ալէլուեա՛...
Մարիամ նստեր ծառի տակին, ալէլուեա՛...
Յիսուս Մանուկն մէջն իր գրկին, ալէլուեա՛...
Մարիամ հեծեր պօլատ քուռուկ, ալէլուեա՛...
Մէջքն է զարկեր պողպատ ուրագ, ալէլուեա՛...
Մագեր թալեր պուրակ, պուրակ, ալէլուեա՛...
Մարիամ նստեր լուսի միջին, ալէլուեա՛...
Յիսուս Մանուկ գրկած սրտին, ալէլուեա՛:

«Տղաները երգը լրացնելէ յետոյ վառ ճրագը առած տանիքէն կ'իջնէին, կու գային տուն իրենց արդար բաժինն ստանալու:

«Այդ գիշերին, գիւղի բոլոր տուների երդիքներից երգ ու լոյս՝ հաւատքի լոյս վար կը թափուէր ջրվէժի պէս:»

Ծննդեան այս երգը տարածուած էր գրեթէ բոլոր գաւառներու մէջ եւ ուներ իր բարբառային եւ մեղեդային տարբերակները: Ահաւասիկ Ըստախի տարբերակը-

ԵՐԳ ԾՆՆՂՅԱՆ
d. = 46
45
Ան-սօք ծը-նունդն ի վարչա-ւա. ա - լէ - լու-յն. մար-յան կը-նայ
պուռնի հէ - թին, ա - լէ - լու-յն. փո-ւակ ի-տու խն-չն - փե - պին,
ա - լէ - լու-յն, շըն-չալ ի-պի փրիստու տը-պին, ա - լէ - լու-յն:

(«Հայրենի Երգարան» Հայրիկ Մուրադեանի ձայնից վերձանեց եւ կազմեց Ալինա Փահլեւանեան, Երեւան, 1980, էջ 61):

Ուրիշ տարածուած Ծննդեան երգերէն, ատեսիսներէն էր «Այսօր տօն է սուրբ Ծննդեան»ը:

Հօրս կողմէ ըլլալով Մունճուսունցի, որ Կեսարիոյ շրջակայ գիւղերէն մին եղած է, կը մէջբերեն Մունճուսուն տարբերակը, առնուած Երեւան տպուած Միհրան Թամաշանի «Հայրենի Երգ ու Բան» ազգագրական ժողովածուներու երկրորդ հատորի էջ 98-էն-

«Էսօր տօն է Սուրբ Ծննդեան, ատեսիս, Տառն մերոյ եւ Յայտնութեան, ատեսիս. Էսօր արեւ արդարութեան, ատեսիս, Տառն մերոյ եւ Յայտնութեան, ատեսիս. Կոստողն էտիս, կաքան էռչիս, ատեսիս, Տիլիս մը չոր միս՝ էն է վարպետոջիս, ատեսիս:»

OUTREACH

A publication of the Armenian Apostolic Church of America
138 East 39th Street, New York, NY 10016
Telephone: (212) 689-7810 Fax: (212) 689-7168

Archbishop Mesrob Ashjian, Prelate

Iris Papazian, Editor

Mardiros Minas-Haftvani, Business Manager

OUTREACH (USPS 426-490) is published monthly, with the exception of a combined June-July-August issue, by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America. Unsolicited manuscripts are welcome; please include a stamped, self-addressed return envelope. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America. Second class postage paid at New York, NY 10016. Postmaster: Send address changes to OUTREACH, 138 E. 39th Street, New York, NY 10016 ISSN: 10643087

These are 25 of the 800 orphans being helped through the Prelacy's Orphan Sponsorship Program. Hundreds more are waiting... just \$10 per month will help an orphaned Armenian child with food, shelter, clothing, and medical attention.

Yes! I want to help.
 I agree to sponsor: 1 child 2 children
 I prefer to pay: semi-annually annually
 Enclosed is my first payment of: \$ _____
 (\$120 per year, per child)

Name _____
 Address _____
 City, State, Zip _____
 Telephone _____

Checks should be payable to Armenian Apostolic Church of America.
 Sponsorship gifts are tax-deductible. Most orphans remain on our sponsorship list until age 18. You will have the opportunity to renew your sponsorship each year. Upon receipt of your commitment you will receive details about your child.

ԱՅՍՕՐ ՏՕՆ Է Ա. ԾՆՆՂԵԱՆ

շար. էջ 2-էն

Եւ, վերջապէս, նոյն հեղինակի առաջին հատորի 63րդ էջէն առնելով ընթերցողին կը ներկայացնեմ Ատաբազարի եւ Պարտիզակի Ծննդեան անտիսի տարբերակը.-

«Այսօր տօն է Սուրբ Ծննդեան, անտիս, Տառն մերոյ եւ Յայտնութեան, անտիս. Ծարոց բերէք, պաստեղ բերէք, անտիս, Մեր հարսներուն փայն ա բերէք, անտիս. Գինի բերէք, քաթա բերէք, անտիս, Երկու ջէյռէկ հետը բերէք, անտիս»:

Դժբախտաբար, 1915-ի Եղեռնէն յետոյ այս հարուստ ֆոլքլորը կորսնցողինք: Սակայն, բարեբախտաբար, միջին արեւելեան կարգ մը հայաւշառ երկիրներու մէջ, - Լիբանան, Սուրիա - մինչեւ այժմ այս ֆոլքլորին մէկ տարբերակը կը պահուի: Այսպէս, Ծրագալոյցի արարողութիւններէն յետոյ երիտասարդներու խումբեր շրջելով հայկական թաղերը, հայ տուններու առջեւ կենալով կը նուագեն ու կ'երգեն «Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի» եւ «Այսօր տօն է Սուրբ Ծննդեան» հոգեթով երգերը ժողովուրդին տալով Յիսուսի Ծննդեան եւ Յայտնութեան անտիսը:

Ափսոս, որ Ամերիկայի մէջ չունինք այս գեղեցիկ, քաղցր եւ հոգեպարար սովորութիւնը, աւանդութիւնը:

Եթէ ընթերցողը Ամերիկա գալէ առաջ բախտաւորութիւնը ունեցած է մասնակցելու այսպիսի խումբերու, եւ կամ տան դռնէն կամ պատուհանէն դիտած եւ լսած է զանոնք ու ապրած այդ սովորութեան շնորհած գեղեցիկ պահը կը կարողանայ հասկնալ իմաստն ու արժէքը երբ կ'ըսեմ «գեղեցիկ, քաղցր եւ հոգեպարար սովորութիւնը, աւանդութիւնը»: Աւանդութիւն մը, որ կրօնական յոյզերու, զգացումներու ու արդումներու ծով մը ստեղծելով անհատի հոգեկան աշխարհին մէջ, անջնջելի կերպով կը քանդակուի անոր սրտին վրայ:

Այսպիսի հոգեպարար երգերը, որոնք մեր ժողովուրդի կրօնական զգացումները վառ պահած են եւ հոգեկան սնունդ շնորհած անոր, ահաւասիկ, այս աշխատանքովս, որպէս երաժիշտի, պարտքս կատարած ըլլալու համար կը ձայնագրեմ Հայց. Եկեղեցւոյ սրբազան երգերէն Ա. Ծննդեան տօնին նուիրուած եւ ժողովուրդին կողմէ ամենասիրուած «Այսօր Տօն է Սուրբ Ծննդեան» երգը եւ ներդաշնակելով զայն կը դարձնեմ հանրութեան սեփականութիւնը:

Այս երգը յօրինուած է Հայց. Եկեղեցւոյ բանաստեղծ-երաժիշտներէն Մովսէս Քերթոզի կողմէ, հինգերորդ դարուն: Ան մեզի հասած է մի քանի տարբերակներով՝ երգ, տաղ եւ մեղեդի անուններով:

Այս տարբերակներուն մէջ երկու յտակ եւ գլխաւոր երգաոճեր կան:

Առաջինը՝ պարզ, երգային ու անելի ժողովրդական երաժշտութեան նկարագրային գիծերով օժտուած երկարաշունչ, ծաւալուն, զարդարուն, բարձրորակ կազմակերպուած մեղեդային կատուցուածքով երգ է, ինչպէս մեծայարգ երաժշտագէտ Նիկողոս Թահմիզեան պիտի ըսէր.- «մեծակերտ, զարդարական ոճով գրուած երգ է»:

Երգաոճերու այս մեծ տարբերութիւնը ինձի ենթադրել կու տայ թէ՛ տաղային եւ մեղեդային ծանր ոճով գրուած տարբերակները անելի ու ժամանակաշրջանի, մինչեւ իսկ կիլիկեան շրջանի վերաեղանակաւորուած երգերէն են: Իսկ պարզ երգաոճով մեզի հասած տարբերակը կը նկատեմ ամենահինը:

Ժողովուրդը այս պարզ, ջերմ, հաղորդիչ, անելի ժողովրդական երգի գոյն ունեցող տարբերակն է, որ դիւրութեամբ իրացուցած է եւ գործածած՝ արտապաշտամունքային առիթներով, եկեղեցիներէ դուրս, տուններէ ներս, ու ինչպէս տեսաք, աշխարհիկ սովորութիւններու ընթացքին:

Ժողովուրդը այնքան սիրած է այս երգը, որ զայն դուրս բերած է իր գուտ կրօնական բառային բովանդակութենէն, գուտ եկեղեցւոյ մէջ գործածուած լեզուէն՝ գրաբարէն եւ պատշաճեցուցած իր անմիջական շրջապատի կենցաղին, իր բարբառին, ու իր երաժշտական արտայայտամիջոցներուն, առանց սակայն, անոր հիմնական գաղափարը կորսնցնելու: Այս պատճառաւ է, որ շատ մը շրջաններու, գաւառներու մէջ առաջ եկած են բառային, բարբառային եւ մեղեդային տարբերակներ:

Այժմ, որ Ամերիկահայերս չունինք երջանիկ բախտաւորութիւնը վայելելու հայրենական ու կրօնական Ա. Ծննդեան արտակեղեցական գեղեցիկ եւ սրտասույզ աւանդութիւնը ու անով հոգեպէս լեցուելու առիթը, ինչպէս վերը յիշեցի, միայն եկեղեցւոյ մէջ երգուածներն են գորս կը լսենք: Իսկ, եկեղեցւոյ մէջ երգուած «Այսօր տօն է»-ն առ հասարակ տաղային ոճով գրուած տարբերակն է: Կոմիտաս Վարդապետ այս տարբերակն է որ մշակած է: (Ձայն կը գտնենք 1933-ին, Փարիզի մէջ տպուած Կոմիտասեան Պատարագի մէջ, էջ 13-15):

Տրուած ըլլալով, որ Ամերիկահայը իր ձեռքին մէջ չունի ժողովրդականացուած տարբերակին ձայնագրուած եւ մշակուած օրինակը, հետզհետէ կը կորուի անկէ կամ արդէն իսկ կորուած է անկէ:

Հինգերորդ դարէն մեզի հասած այսպիսի երաժշտական գանձի մը կորստեան դատապարտուած ըլլալու դառն իրողութիւնն էր, որ կ'անհանգստացներ խիղճս, եւ վերջապէս, այս գրութեամբս, ահա ընթերցողին ներկայացնելէ յետոյ այս երգին մասին ունեցած ծանօթութիւններս, կը ձայնագրեմ անոր եղանակը այնպէս, ինչպէս կ'երգուէր ծննդավայրիս՝ Աղեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) Ա. Պողոս-Պետրոս Եկեղեցւոյ եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան (Անթիլիաս) Մայր Տաճարին մէջ, այսպէսով պարտքս կատարուած ըլլալու եւ խիղճս հանգստացնելու բաւարարութիւնը կ'ունենամ:

Բուն եղանակը անխախտ պահելով ներդաշնակած եմ երգը դաշնակի կամ երգեհոնի ընկերակցութեան համար: Ներդաշնակութիւնը կատարած եմ այնպիսի ոճով, որ եկեղեցական երաժշտութեան յատուկ նկարագիրը չեղծանի ու, ինչպէս նաեւ կարելի ըլլայ գործածել (S.A.T.B.) երկսեռ երգչախումբի համար:

ԱՅՍՕՐ ՏՕՆ Է

Arranged by KRİKOR PIDEJIAN
Մշակ. ԳՐԻԳՈՐ ՓԻՆՏԵԱՆ

- Այսօր տօն է սուրբ Ծննդեան անտիս. Տեառն մերոյ եւ Յայտնութեան անտիս:
- Այսօր արեւն արդարութեան. անտիս. Երեւեցաւ ի մէջ մարդկան. անտիս:
- Այսօր Ա. Կոյսն անապական. անտիս. Մընաւ երբ զանման արքայն. անտիս:
- Այսօր հրեշտակք յերկնց իջան. անտիս. Ընդ մեղ օրհնեն զանման արքայն. անտիս:
- Այսօր դժոխքը սարսեցան. անտիս. Գունդը զիսց յոյժ սրտմեցան. անտիս:
- Այսօր չարքըն կարբկեցան. անտիս. Եւ աղամեանքն ուրախացան. անտիս:
- Այսօր մեր Տրոյժ Սուրբ Ծննդեան եւ Յայտնութեան տօնն է. անտիս:
- Այսօր արդարութեան արեւը կրեւեցաւ մարդոց մէջ. անտիս:
- Այսօր անապական Սուրբ Կոյսը ծնաւ անման թագաւորը. անտիս:
- Այսօր հրեշտակները երկինքէն իջնելով՝ մեզի նա կ'օրհնեն անման թագաւորը. անտիս:
- Այսօր դժոխքը սարսեցաւ և դեւերու զունդերը խիստ սրտմեցան. անտիս:
- Այսօր չարքերը պապանձեցան և աղամեանները ուրախացան. անտիս:

Այժմ, որ ունինք ազատ հայրենիք, արդեօք պիտի գայ այն օրը, երբ ամբողջ Հայաստանի տարածքին վրայ վերակենդանացած տեսնենք մեր պապենական քաղցր ու նուիրական աւանդութիւնները: Այստեղ ակամայ կը յիշեմ գողթան երգերու պատառիկներէն միայն սրտայուզ տողերը.-

«Ո՛ տայր ինձ գծույ ծխանի
եւ գառաւուն նաւասարդի,
Զվագելն եզանց
եւ զվարգելն եղջերուաց»:

Այս աշխատանքս կը վերջացնեմ շնորհաւորելով ձեր Ա. Ծնունդը եւ մաղթելով, որ բոլորի տունները լեցուին Յիսուս Մանուկի առատաբաշխ օրհնութիւններով:

Գրիգոր Փիւնտեան
(երաժշտագէտ)

"Remember when PC meant pastoral counseling, hardware meant hand tools, and software wasn't even a word?"